

Gazeta

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 742

vineri 14 februarie 1964

8 pagini 25 bani

La ultima filă
a abecedarului

Parcă-i văd. Uimiți, fericiți, emoționați, întorceau prima filă din cartea pe care în acea zi — ziua cînd toată școala i-a întâmpinat în curte să le ureze bun venit — au primit-o în dar. Prima filă a abecedarului... În fața ochilor li se perindau minunate, multicolore ilustrații și, rînduite unul după altul, fel de fel de semne: puncte, linii, bețișoare mai mici sau mai mari.

Cu aceste semne a început prima lecție. Cu stîngăcie, cu timiditate, mînuțele au prins între degete creionul și au încercat să aștearnă semne pe fila liniată a caietului. La început au răsărit bețișoare tremurătoare, strimbe sau îndoite. Apoi, încetul cu încetul, ele au devenit tot mai drepte, mai regulate. Mînuțele lucrau cu tot mai multă siguranță, creionul se mișca tot mai repede. S-a umplut un rînd, două, patru, șase... o pagină întreagă. Cu cită mîndrie au privit-o! Prima pagină „scrisă” de ei, primul document concret că au devenit școlari... Apoi, cu fiecare filă a abecedarului au descoperit semne noi, mereu mai complicate. Mina pricepută a învățătoarei i-a îndrumat cu grijă, pînă cînd toate semnele au fost scrise corect, frumos. Și într-o zi, nu mult după aceea, unind un bețișor oblic cu un oval și un cîrlig, au învățat prima literă a alfabetului.

Au trecut apoi zilele, una

după alta, și „bobocii” au învățat toate literele. Firește, cu migală, cu destule ștersături. Dar, pe măsură ce le învățau, vedeau cum, îmbinându-se, ele alcătuiesc cuvinte: au, ai, ma-ma. Întii mai simple, pe urmă mai lungi, pe urmă rînduindu-se în propoziții. Și abecedarul a pornit să le dezvăluie atunci tot ce ținea tînuț în filele sale: nenumărate povestioare și chiar poezii pe care le-au citit cu negrăit interes, cu mare bucurie.

Au trecut doar cinci luni de cînd copiii din clasa I au întors prima filă a abecedarului. Acum, la capătul acestui drum plin de surprize, de bucurii, uneori și de hopuri, fiecare „boboc” se poate numi cu adevărat școlar. Fiecare știe să citească și să scrie, să compună chiar el scurte povestiri. Prima etapă din viața lor de școlari, etapa în care s-au pus bazele cunoștințelor ce le vor dobîndi mai tirziu, s-a încheiat. Abecedarul a fost așezat cu grijă la o parte: va fi păstrat ca o amintire dragă a primelor luni de școală.

Elevii din clasa I (nu se cade să-i mai numim „boboci” acum, cînd știu atîtea) au intrat într-o nouă etapă de învățatură. În locul abecedarului răsfoiesc acum cartea de limba romînă, din care vor dobîndi noi și minunate cunoștințe.

M. VERDES

În cinstea celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei

Noi succese la învățatură
și în activitatea cultural-educativă

A devenit o tradiție ca poporul nostru să întâmpine marile sale sărbători, evenimentele de seamă din viața patriei, prin obținerea unor noi și însemnate succese pe drumul construirii socialismului. Anul acesta, la 23 August, ziua Eliberării — cel mai însemnat eveniment din istoria patriei — întregul popor va sărbători împlinirea a 20 de ani de viață liberă. Oamenii muncii din uzine și de pe șantiere, din unitățile agricole socialiste — din toate domeniile de activitate, întâmpină acest eveniment cu rezultate deosebite.

Tinăra generație a patriei, care a crescut și s-a format în anii Eliberării, se bucură, prin grija părintească a partidului, de minunate condiții de muncă, învățatură și viață. Elevii școlilor patriei, a căror sarcină principală este aceea de a învăța cu sîrguință, își exprimă atașamentul profund față de patrie, recunoștința față de partid, prin străduința de a obține rezultate tot mai bune în pregătirea școlară.

Ieri, sala de festivități a Școlii medii nr. 28 din Capitală a cunoscut atmosfera unui eveniment deosebit. Elevii școlii s-au întrunit într-o entuziastă adunare, organizată de comitetul U.T.M. al școlii, în care au discutat cu înțelegere și au stabilit măsurile ce vor fi luate pentru ca întregul colectiv de elevi al școlii să întâmpine cea de a XX-a aniversare a Eliberării patriei noastre cu

noi succese la învățatură, în întreaga activitate școlară și extrascolară. Inițiativa organizării acestei adunări a fost luată cu câteva zile în urmă. La comitetul U.T.M. au venit numeroși elevi care și-au exprimat dorința de a iniția activități interesante pentru a întâmpina aniversarea celor 20 de ani de viață liberă cu rezultate cât mai bune. Ei au făcut în acest scop numeroase propuneri. Ținînd seama de aceste propuneri, comitetul U.T.M., sub îndrumarea organizației de partid, cu sprijinul conducerii școlii și al tovarășilor profesori a pregătit adunarea generală U.T.M. pe școală consacrată discutării și stabilirii principalelor acțiuni ce vor fi întreprinse în întâmpinarea aniversării Eliberării patriei.

Luînd cuvîntul în cadrul adunării, secretarul comitetului U.T.M. al școlii, tovarășul Adrian Jiga, a vorbit despre importanța actului istoric de la 23 August, ziua Eliberării patriei și a supus discuției și aprobării adunării o serie de măsuri. Acestea constituie cuvîntul de onoare al elevilor școlii în fața partidului, a întregului popor, de a învăța temeinic, de a se pregăti cu răspundere pentru muncă, pentru viață.

În scurta pauză care a urmat apoi, grupuri, grupuri de elevi discutau cu înțelegere. Fiecare clasă dorea să prezinte în adunare, prin cuvîntul unor elevi, propriile angajamente, să exprime, în fața adunării, hotărîrea de a participa la realizarea tuturor obiectivelor propuse. În numele elevilor claselor a XI-a a luat cuvîntul Radu Bogdan, secretarul comitetului U.T.M. de an. El a transmis adunării dorința elevilor din clasa a XI-a de a se prezenta cu toții bine pregătiți la examenul de maturitate, de a dovedi și în acest ultim an de școală o comportare exemplară, de a participa la întrecerea pentru cea mai disciplinată clasă și de a obține asemenea rezultate încît la sfîrșit de an școlar să poată concura la titlul de „Cea mai bună clasă a școlii”.

„Toate rezultatele noastre bune la învățatură și în întreaga noastră activitate dorim să fie expresia recunoștinței și dragostei față de partid, care ne-a creat nouă, tineretului, condiții optime de studiu și viață. Noi am avut fericirea de a crește odată cu patria sub soarele socialismului. Iată de ce noi, elevii claselor a XI-a, ca de altfel toți elevii școlii noastre, sintem hotărîți să întâmpinăm marea sărbătoare cu cele mai frumoase succese ale noastre”.

Hanu Lucian, din partea elevilor clasei a X-a G, a arătat că, clasa lor este hotărîta să desfășoare o asemenea activitate încît la sfîrșit de an școlar să se numere printre cele fruntașe. Ei au hotărît să-și antreneze pe toți elevii să-și pregătească cu regularitate și temeinic fiecare lecție, să dovedească o mai mare preocupare pentru însușirea fizicii și matematicii, materii la care au obținut rezultate mai slabe. „Și

clasa a X-a G — spunea în încheiere Hanu Lucian — dorește să concureze la titlul de „Cea mai disciplinată clasă” și să cîștige această întrecere!”

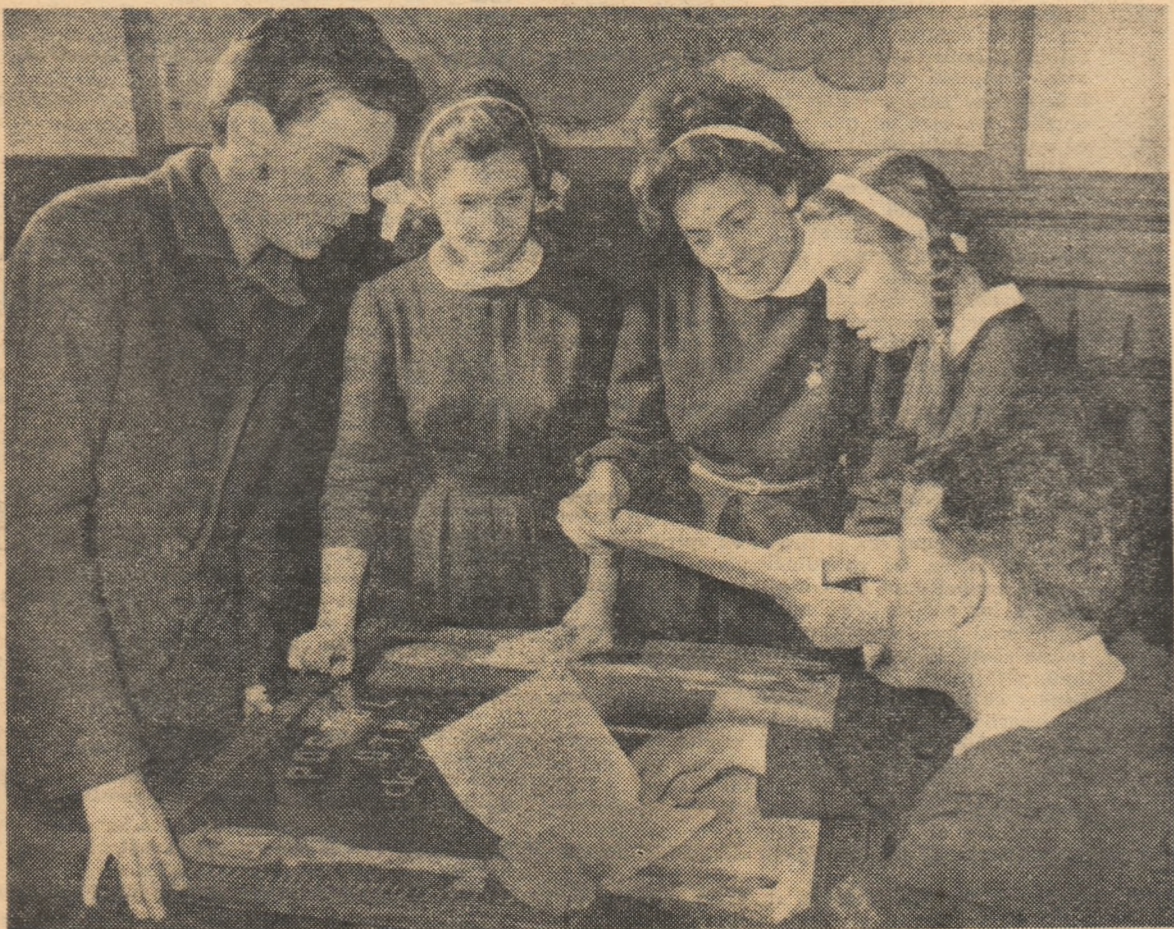
După cum a reieșit din luările de cuvînt la adunare, toate colectivele de elevi aspiră la titlul de „Cea mai bună clasă”, dorind ca în cinstea zilei de 23 August să dobindească steagul de fruntași. S-au luat numeroase angajamente pentru realizarea acestei dorințe. Claudia Florescu, în numele elevilor din clasele a IX-a, arăta, printre altele, că ei vor pregăti un simpozion închinat zilei de 23 August, în cadrul căruia vor fi prezentate fragmente din lucrări literare și din filme documentare închinat acestui eveniment. Vor mai organiza, de asemenea, o expoziție cu fotografii și documente din presă, legate de împlinirea actului de la 23 August. Maria Florea din clasa a XI-a B arăta că elevii clasei lor vor participa la toate acțiunile cultural-educative organizate în școală. În adunare au luat cuvîntul și alți elevi. Din cuvîntul lor a reieșit deplinul acord cu propunerile prezentate de comitetul U.T.M., seriozitatea și profunzimea cu care au fost concepute măsurile stabilite, caracterul lor concret, izvorit din problemele specifice fiecărei clase.

„Munca noastră, a elevilor, este învățatură” au subliniat participanții la adunare. Pornind de la această principală îndatorire a elevilor, măsurile prezentate de secretarul comitetului U.T.M. pe școală, subliniau:

„Ne propunem ca cel mai de seamă obiectiv dezvoltarea răspunderii față de învățatură, astfel ca la sfîrșit de an școlar în toate clasele majoritatea elevilor să obțină numai medii de la 7 în sus...” Au fost relevate acțiunile care vor fi întreprinse pentru realizarea acestui obiectiv. În primul rînd, preocuparea de a determina pe fiecare elev să pună la baza pregătirii sale studiul individual, de a antrena pe toți elevii să-și pregătească zi de zi lecțiile, la toate disciplinele, să dovedească profunzime în studiu, să obțină numai note bune și foarte bune. Calea sigură a unei temeinice pregătiri, a însușirii unor bogate cunoștințe — se arăta în angajament — este deprinderea tuturor elevilor cu munca ritmică și perseverentă, convingerea fiecăruia din ei că cel mai bun ajutor este munca personală. În această direcție va trebui să se îndrepte întreaga activitate a organizației U.T.M., în organizarea căreia este necesar să fie solicitat permanent sprijinul competent și prețios al tovarășilor profesori. S-a propus, în acest scop, organizarea unor adunări generale

LUCREȚIA LUSTIG

(Continuare în pag. 2)

Pregătind gazeta de perete a postului utemist de control de la Școala medie „Dimitrie Cantemir” din Capitală.

Noi succese la învățatură și în activitatea cultural-educativă

(Urmasa din pag. 1-4)

deschise, pe ani de studiu, la care vor fi invitați oameni de știință și cultură, tovarășii profesori și părinți. În cadrul acestor adunări elevii vor discuta despre: „Ce trebuie să-ți scrii când ești elev”; „Există discipline mai importante și altele mai puțin importante?”; „Prețuiește-ți de școală — cu ei te întâlnești numai o dată în viață”; „Elevii vor fi sprijiniți în ceea ce privește cum să învețe, cum să-și gospodărească timpul. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv se vor organiza discuții metodice, pe clase, cu ajutorul tovarășilor profesori, în cadrul cărora se va vorbi despre organizarea programului zilnic de studiu, despre modul cum trebuie să se pregătească elevii pentru teste, ce sarcini dau la fața elevilor din clasele a XI-a. Gama de probleme va include câteva probleme experimentale frumusețea la învățatură, iar pe lângă acestea de control se va organiza în școală o competiție de cunoaștere a capitalei patriei socialiste — Bucureștiul?”. Potrivit unei frumoase tradiții a școlii, în vacanța de vară va avea loc o largă acțiune sub titlul „Frumoasă, bogată sub patria mea” în cadrul căreia, pe grupe de clase, elevii vor porni în excursii pentru cunoașterea principalelor obiective industriale și social-culturale ale patriei. În preajma zilei de 23 August, în cadrul clubului de vară, elevii vor pregăti un simpozion cu prilejul căruia vor fi valorificate toate cunoștințele dobândite în timpul excursiilor.

Formațiile cultural-artistice ale școlii se vor întrece și ele în a pregăti în cinstea zilei de 23 August manifestări cât mai bogate. Trecerea în revistă a formațiilor artistice din școală va adăuga un număr mare de elevi, care vor pregăti programe cuprinzând cele mai bune poezii și cântece închinată patriei și partidului. Serbările de sfârșit de an, la care vor fi selecționate cele mai bune numere prezentate de formațiile artistice, va constitui momentul final al acestei treceri în revistă. De asemenea, elevii — membri ai cenuclului și cercurilor literare se vor întrece în realizarea unor creații originale. Lucrările cele mai bune vor fi citite în cadrul unui simpozion la care vor fi invitați să participe scriitorii, tovarășii profesori și părinți, iar un număr special al revistei școlii va cuprinde în sumară aceste creații.

Cu entuziasm și într-un mod cu totul firesc a fost primită propunerea ca, în cinstea aniversării Eliberării patriei, toți elevii din școală să învețe cit mai multe cintece patriotice și revoluționare.

Principala noastră sarcină, spuneau elevii în cadrul adunării, este învățatura. Dar noi dorim să ne aducem contribuția la

mai multe de 10 la sută, își vor îngriji și înfrumuseța clasa, vor avea o frumoasă ținută școlară, vor dovedi o comportare demnă în toate împrejurările, respect față de vârstnici și nu vor avea nici o absență nemotivată.

Elevii și-au exprimat dorința de a cunoaște mai bine trecutul muncitoresc sub conducerea partidului, realizările dobândite de poporul nostru în cei 20 de ani de la Eliberare.

Numerosi elevi vor participa la acțiunea organizată, cu sprijinul Muzeului de istorie a orașului București, pentru cunoașterea tuturor locurilor istorice care evocă momente din pregătirea și împlinirea actului de la 23 August. Alți elevi vor vizita, în vacanța de primăvară, Muzeul de istorie a partidului și Muzeul Doftana. Tot în timpul vacanței vor avea loc și întâlniri cu activiști de partid și de stat, care vor vorbi elevilor despre realizările poporului muncitor în cei 20 de ani de viață liberă.

Pe grupe de clase, elevii vor face vizite în toate cartierele noi ale orașului, iar la încheierea acestor vizite vor participa la un concurs intitulat „Cunoașteți capitala patriei socialiste — Bucureștiul?”. Potrivit unei frumoase tradiții a școlii, în vacanța de vară va avea loc o largă acțiune sub titlul „Frumoasă, bogată sub patria mea” în cadrul căreia, pe grupe de clase, elevii vor porni în excursii pentru cunoașterea principalelor obiective industriale și social-culturale ale patriei. În preajma zilei de 23 August, în cadrul clubului de vară, elevii vor pregăti un simpozion cu prilejul căruia vor fi valorificate toate cunoștințele dobândite în timpul excursiilor.

Fiecare din noi înțelegem că acțiunile pe care școlarii patriei noastre, mobilizați de organizațiile U.T.M., sint hotărâți să le întreprindă, cer prezența noastră permanentă și activă. Aceste acțiuni sint tocmai acelea la care noi, pedagogii, avem datoria să-i mobilizăm pe elevii noștri, învățându-i să le ducă la bună îndeplinire. Varietatea angajamentelor arată varietatea laturilor pe care se poate îmbunătăți pregătirea elevilor, pe care se poate îmbogăți și consolida educația lor în spirit comunist.

Hotărârea elevilor de a munci mai stăruitor pentru a stăpîni temeinic cunoștințele predate ne bucură pe noi, pedagogii, cit se poate de mult. Noi știm că voința, perseverența sint piloni solizi pe care se înalță o bună pregătire multilaterală, cu diferitele ei trepte. Munca noastră de predare este permanent dublă de grija pentru a dezvolta la elevii această dorință de a învăța. Aceste două laturi ale activității noastre se împletesc strins în cadrul procesului instructiv-educativ.

Angajându-se, elevii au pornit de la certitudinea că noi, educatorii lor, vom face totul pentru a-i sprijini, pentru ca materia pe care ei trebuie să și-o însușească să fie bine explicată, pentru ca ei să aibă drumurile învățaturii puternic luminate. Ei nu s-au îndoit nici o clipă, cum era și firesc, de spiritul nostru de răspundere, de conștiințiozitatea noastră în muncă atunci cînd s-au angajat să nu existe în clasele lor corijenți, să nu existe în clasele lor medii mai mici de șapte. Clasele care au o situație slabă la unele materii se angajează să și îmbunătățească simțitor situația. E de la sine înțeles că la realizarea acestei propuneri noi, profesorii lor, avem rolul cel mai important. Dacă o clasă întreagă, sau în marea ei majoritate a obținut note slabe la obiectul pe care-l predăm, e sigur, e de neîgăduit că nu elevii, sau nu numai ei au avut lipsuri în muncă. Profesorii care au clase în această situație trebuie să stabilească, pe baza unei atențe și conștiințioase cercetări, care sint cauzele, pentru a le înlătura. Cauzele situației slabe la o materie a unei clase întregi sau a majorității elevilor ei pot ține și de direcția școlii, care nu a luat toate măsurile legate de buna organizare sau îndrumare, pentru a asigura condiții bune de muncă eu clasa respectivă.

realizările oamenilor muncii în cinstea zilei de 23 August nu numai prin învățatură susținută, ci și prin munca în folosul patriei. Vom trimite oțelărilor peste 10 000 de kg fier vechi, acunat prin muncă patriotică, vom înfrumuseța școala și parcul școlii, vom ajuta la îngrijirea și înfrumusețirea parcului care se află în apropierea școlii.

Angajamentele luate de elevi în adunarea lor constituie un adevărat program de activitate pe care ei sint hotărâți să-l realizeze. Tovarășii profesori, așa cum arătau în cuvîntul lor tovarășii Maria Fluerașu, din partea organizației de partid, și Teodor Burcescu, directorul școlii, vor sprijini, ca întotdeauna, pe elevi să și organizeze în așa fel activitatea încît, fără a se ajunge la supraîncărcarea cu sarcini extrașcolare, să și respecte întocmai cuvîntul dat de a întâmpina aniversarea a douăzeci de ani de la Eliberare cu succese la învățatură și în întreaga lor activitate.

(Extrase din articolul cu același titlu apărut în „Scinteia tineretului”, nr. 4583 din 11 februarie 1964).

Lucrări practice în cabinetul tehnic al Școlii medii nr. 18 „M. Eminescu din București

Alături de elevii noștri

La sărbătoarea a douăzeci de ani de la cel mai mare eveniment din istoria patriei — Eliberarea — pe care întregul popor se pregătește să o întâmpine cu roadele celei mai devotate și avizate munci creatoare, elevii noștri se arată dornici să aducă cel mai de preț dar așteptat de la ei — cunoștințe bogate și profund însușite, care să le asigure deplinătatea puterilor de muncă atunci cînd vor fi mari.

Articolul reproduc de noi în pagina de față după „Scinteia tineretului” arată că, prin angajamentele lor, elevii se încolonează umăr la umăr cu tinerii care pe întreg cuprinsul patriei și în toate locurile de muncă s-au angajat să fie printre cei mai buni, să aducă prin aceasta la marea sărbătoare a eliberării prinosul dragostei lor față de Republica Populară Română și față de Partid.

Avem în față un minunat exemplu de patriotism înflăcărat, tinerețe, de pătrundere a îndatoririlor.

Fiecare din noi înțelegem că acțiunile pe care școlarii patriei noastre, mobilizați de organizațiile U.T.M., sint hotărâți să le întreprindă, cer prezența noastră permanentă și activă. Aceste acțiuni sint tocmai acelea la care noi, pedagogii, avem datoria să-i mobilizăm pe elevii noștri, învățându-i să le ducă la bună îndeplinire. Varietatea angajamentelor arată varietatea laturilor pe care se poate îmbunătăți pregătirea elevilor, pe care se poate îmbogăți și consolida educația lor în spirit comunist.

Hotărârea elevilor de a munci mai stăruitor pentru a stăpîni temeinic cunoștințele predate ne bucură pe noi, pedagogii, cit se poate de mult. Noi știm că voința, perseverența sint piloni solizi pe care se înalță o bună pregătire multilaterală, cu diferitele ei trepte. Munca noastră de predare este permanent dublă de grija pentru a dezvolta la elevii această dorință de a învăța. Aceste două laturi ale activității noastre se împletesc strins în cadrul procesului instructiv-educativ.

Angajându-se, elevii au pornit de la certitudinea că noi, educatorii lor, vom face totul pentru a-i sprijini, pentru ca materia pe care ei trebuie să și-o însușească să fie bine explicată, pentru ca ei să aibă drumurile învățaturii puternic luminate. Ei nu s-au îndoit nici o clipă, cum era și firesc, de spiritul nostru de răspundere, de conștiințiozitatea noastră în muncă atunci cînd s-au angajat să nu existe în clasele lor corijenți, să nu existe în clasele lor medii mai mici de șapte. Clasele care au o situație slabă la unele materii se angajează să și îmbunătățească simțitor situația. E de la sine înțeles că la realizarea acestei propuneri noi, profesorii lor, avem rolul cel mai important. Dacă o clasă întreagă, sau în marea ei majoritate a obținut note slabe la obiectul pe care-l predăm, e sigur, e de neîgăduit că nu elevii, sau nu numai ei au avut lipsuri în muncă. Profesorii care au clase în această situație trebuie să stabilească, pe baza unei atențe și conștiințioase cercetări, care sint cauzele, pentru a le înlătura. Cauzele situației slabe la o materie a unei clase întregi sau a majorității elevilor ei pot ține și de direcția școlii, care nu a luat toate măsurile legate de buna organizare sau îndrumare, pentru a asigura condiții bune de muncă eu clasa respectivă.

Iată deci că angajamentele elevilor pun probleme care țin de munca noastră, de activitatea generală a școlii, care privesc pe profesori, pe diriginți, pe directori și pe părinții cu care școala are datoria să conlucreze permanent. Întregul colectiv didactic este deci chemat să vină alături de școlarii a căror instruire și educare le este încredințată. Organizațiile sindicale din școli au largi posibilități de a face ca elanul care a cuprins pe elevi să cuprindă în aceeași măsură și pe educatori, să întrețină acest elan, să facă pe fiecare membru de sindicat să nu uite o clipă răspunderea pe care o implică pentru ei dorința elevilor de a obține succese mai mari la învățatură și în întreaga lor comportare.

lecții mai bine predate, folosirea unui material didactic adecvat, respectarea integrității ordinelor de curs și chibzuita folosire a timpului la lecții — iată cîteva din problemele la care trebuie să ne gândim.

Elevii s-au convins că munca individuală este o cale importantă de însușire și consolidare a cunoștințelor, ei au avut în vedere efortul propriu pe care îl vor face pe această linie atunci cînd și-au luat angajamentele. Dar, tot noi sintem cei chemați să facem ca studiul individual al elevilor să devină o cale eficientă, să-i ducă la maximum de rezultate. Să-i învățăm deci pe elevi să studieze în mod sistematic, adaptînd pe cit se poate la cerințele învățaturii sistematice modul propriu, personal de a și organiza munca, de a înțelege mai ușor.

În unele școli, printre măsurile menite să susțină angajamentele elevilor s-au propus schimbarea de experiență în folosirea timpului, organizarea unor expoziții de caiete și altele. Va da rezultate bune și prezentarea de către profesori, cu explicațiile necesare date în fața întregii clase, a unui caiet sau a cîtorva caiete bune, drept exemplu.

Înțelegînd că, pe lângă lecții și studiul individual, în sprijinul însușirii temeinice a cunoștințelor vin o serie de activități extrașcolare, elevii s-au referit în angajamentele lor și la acestea — participarea la excursii pentru cunoașterea patriei, a principalelor obiective industriale și social culturale, la acțiunile organizate de școli pentru cunoașterea creațiilor literare, a folclorului, încercări literare proprii, învățarea de cîntece patriotice și tineresti etc. Din numeroasele posibilități și mijloace pe care le oferă activitatea extrașcolară pentru a consolida și îmbogăți cunoștințele elevilor școlilor vor alege pe acelea pentru care există condițiile cele mai bune în școala respectivă, avînd grijă să nu aglomereze cu astfel de acțiuni programul de muncă al elevilor, să nu se ajungă, cu alte cuvinte, la o supraîncărcare ce ar diminua roadele acțiunilor mari pe care și-o propun elevii și care este menită să aibă ca rezultat final buna pregătire și însușirea a cunoștințelor predate.

Ca educatori, acțiunea în care se angajează elevii noștri în cinstea marii sărbători a poporului ne mobilizează toate forțele de muncă, a-prinde mai vie dragostea pentru profesiunea noastră, trezește dorința de a căuta toate posibilitățile, toate resursele pentru a face ca drumul învățaturii să fie străbătut cu succes, fără greutate, fără ocolișuri.

La o oră de desen la clasa a VI-a la Școala nr. 173 din Capitală

Un ajutor prețios

Înțelegând faptul că cea mai importantă sarcină a activității sindicatelor din învățământ este să sprijine cu modalitățile proprii sindicatelor buna desfășurare a muncii profesionale, organizația sindicală de la Școala medie nr. 1 din T. Severin și-a orientat preocupările în această direcție.

În anii trecuți, din dorința de a contribui la continua ridicare a nivelului muncii instructiv-educative, organizația sindicală și-a atribuit o serie de sarcini care reveneau consiliului pedagogic sau comisiilor metodice — organizarea unor consfătuiri pe teme pedagogice, a unor referate pe astfel de teme etc. Pe lângă paralelismul care a rezultat în urma acestei acțiuni și care s-a răsfrânt negativ asupra activității învățătorilor și profesorilor din școală, supraîncărcându-i cu activități inutile, erau neglijate tocmai formele specifice ale activității sindicatelor — acelea de convingere, de mobilizare, de educație.

Plenara C.C.S. din iunie 1963 a însemnat un deosebit ajutor în orientarea activității sindicatelor în domeniul propagandei profesionale. Astfel că, începând cu anul școlar în curs, și organizația sindicală din școala noastră a putut da muncii sale pe această linie o orientare mai justă, în spiritul indicațiilor C.C.S. Rezultatele obținute pînă în prezent au confirmat pe deplin oportunitatea măsurilor luate.

Una dintre primele probleme în rezolvarea căreia a intervenit organizația sindicală — problemă dificilă și care se du-

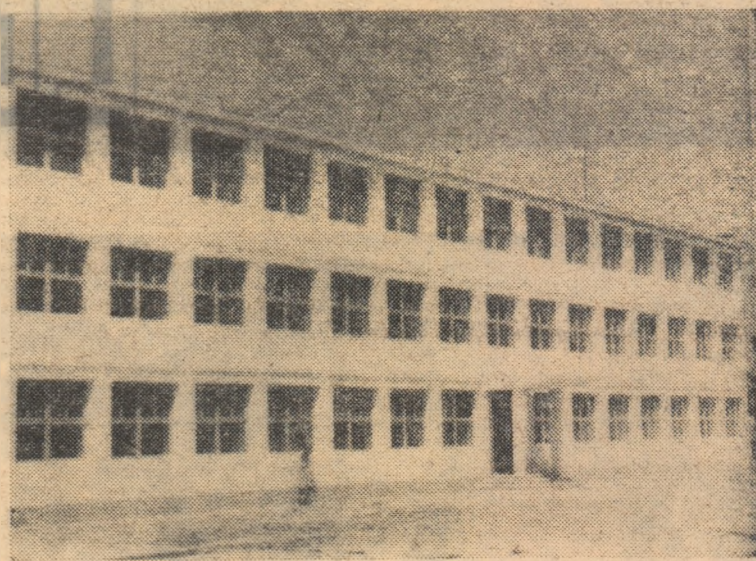
nea mereu în munca noastră — a fost aceea a repartizării sarcinilor profesionale și obștești între membrii colectivului didactic. Deseori directorii de școli sînt tentați să atribuie unele sarcini privind activitatea metodică, conducerea cercurilor de elevi etc. unor învățători și profesori angajați și în alte activități sociale și obștești, tocmai pentru faptul că acești învățători și profesori își îndeplinesc cu conștiințiozitate obligațiile atribuite prin planul de muncă al școlii. Nu se ține seama întotdeauna de faptul că în felul acesta se ajunge la o mare supraîncărcare a unora, care sînt și responsabili ai unor comisii metodice, și conducători ai unor cercuri de elevi, și lectori la lectoratele pentru părinți și membri în formațiile artistice de amatori. În timp ce alții nu au nimic de făcut în afara orelor de clasă. Or, la mulți dintre profesorii supraîncărcați cu sarcini se observă, după cîteva luni, o scădere simțitoare a randamentului în munca desfășurată la clasă, ceea ce are repercusiuni, firește, și asupra situației la învățătură a elevilor. Sesizînd această situație, organizația sindicală din școala noastră și-a început activitatea din acest an școlar sprijinind conducerea școlii să evite supraîncărcarea unor învățători și profesori, să realizeze o organizare judicioasă a muncii și o distribuire pe cît se poate mai egală a sarcinilor. N-a fost prea ușor, întrucit a fost necesară o destul de susținută muncă de convingere a unor cadre didactice care urmau să fie antrenate în activități ce prin

„tradiție” reveneau mereu și mereu altora. Este însă interesant de menționat că munca metodică, activitatea cercurilor pe materii etc. nu numai că nu au slăbit în urma antrenării și a altor cadre didactice decît cele folosite ani de-a rîndul, ci a înregistrat chiar progrese. Iar principalul rezultat obținut pe baza înlăturării supraîncărcării unor cadre didactice este acela că ele lucrează mai bine cu elevii, care au și înregistrat noi succese la învățătură.

În același fel, folosind forme de muncă specifice, desfășurînd o largă mobilizare în rîndul membrilor de sindicat, organizația sindicală îi sprijină să ridice neconținut nivelul activității instructiv-educative. De pildă, socotînd că perfecționarea pregătirii de specialitate și pedagogice joacă un rol din cele mai importante în însușirea măiestriei profesionale, organizația sindicală din școala noastră a antrenat cadrele didactice în studierea unor materiale de specialitate și de metodică și le-a pus totodată la dispoziție o bogată literatură din domeniul pedagogiei generale și al psihologiei. Prin grija organizației sindicale, biblioteca școlii informează săptămînal cadrele didactice asupra materialelor interesante apărute în diferitele edituri și în presă.

Devenînd tot mai bogată, munca organizației sindicale răspunde astfel în mod eficient, prin formele ei proprii de activitate, sarcinilor mari care stau astăzi în fața școlii.

FLOREA NICA
Directorul Școlii medii nr. 1
din T. Severin

Școala medie an Negrești-Oaș

Activitate vie, eficientă

Începînd din acest an de învățămînt și în școala noastră, ca și în multe alte școli, activitatea sindicală a devenit mult mai vie și mai eficientă datorită faptului că, în loc să se suprapună activității profesionale, cum făcea adesea în trecut, acordă atenție unor acțiuni care au ca rezultat o largă antrenare a tuturor cadrelor didactice la îndeplinirea cît mai bună a sarcinilor procesului de învățămînt.

Bunăoară, un sprijin important acordă comitetul sindicatului cadrelor tinere. Antrenați de membrii comitetului, profesorii cu experiență bogată în munca instructiv-educativă acordă un larg ajutor colegilor lor mai tineri, ca de pildă profesorilor Maria Părcășanu, Constantin Ogescu, Aurelia Solomon sau învățătoarei Maria Topală, aflați în primii lor ani de învățămînt.

Rezultate bune se obțin datorită sprijinului pe care ni-l acordă comitetul sindicatului și în întărirea disciplinei și a spiritului de răspundere în rîndurile cadrelor didactice. Prezența tuturor acestora la consiliile pedagogice sau la diferite consfătuiri organizate în școală pentru a lua unele măsuri menite să aducă o îmbunătățire în activitatea ce o desfășurăm nu mai constituie o problemă de cînd comitetul sindical urmărește cu toată atenția întărirea disciplinei în muncă a tuturor membrilor de sindicat. La fel, s-a îmbunătățit, în urma muncii de lămurire duse de co-

mitetului sindicatului, punctualitatea cadrelor didactice. Aceasta se constată nu numai la lecții, dar și la orele de meditații ca și la toate celelalte activități din școală.

În același timp, comitetul sindicatului îi stimulează pe profesori în activitatea pe care o depun, făcînd să crească astfel inițiativa lor, elanul lor în muncă. Bunăoară, încă de la începutul anului profesorii au fost mobilizați să acorde toată atenția pregătirii elevilor pentru olimpiadele de matematică, de fizică și de chimie. Recent cînd elevii noștri au înregistrat succese mari la aceste olimpiade, comitetul sindicatului a exprimat mulțumiri în scris colectivelor de cadre didactice care i-au pregătit. Oamenii se simt înaripați cînd sînt stimulați. În acest fel, randamentul muncii lor sporește.

În realizarea cu succes a procesului instructiv-educativ, în educarea comunistă a elevilor noștri, rolul comitetului nostru sindical este bine precizat. Acțiunile pe care le organizează el duc la înregistrarea unor rezultate tot mai bune și, împiedicînd supraîncărcarea cadrelor didactice și paralelismul în activitatea noastră, ne ajută să ne îndeplinim cu cinste sarcinile.

ASPASIA VASILIU
Directoarea Școlii medii
„I. L. Caragiale”
din Ploiești

In excursie, în împrejurimile Predealului

16 FEBRUARIE

Evocăm în aceste zile amintirea unor pagini glorioase din istoria clasei noastre muncitoare. La 16 Februarie 1933 a izbucnit — ca act culminant al unui întreg șir de lupte ale petroliștilor și cefeștiștilor — marea grevă de la Atelierele C.F.R. Grivița din București.

Eroicele lupte ale muncitorilor cefeștiști și petroliștilor din ianuarie-februarie 1933, desfășurate sub conducerea Partidului Comunist din România, constituie una dintre cele mai mărețe bătălii de clasă purtate de proletariatul român împotriva regimului burghezo-moșieresc și a imperialismului, pentru piine, pace, libertate, împotriva fascismului și războiului. „Prin înaltul lor nivel de organizare, prin amploarea și spiritul lor revoluționar — arăta tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — aceste lupte au marcat un moment de cotitură în dezvoltarea partidului și a întregii mișcări muncitorești”.

Criza economică din 1929—33 s-a manifestat deosebit de violent în România burghezo-moșierescă. Fiind o țară capitalistă cu un nivel scăzut de dezvoltare a industriei, cu însemnate rămășițe feudale în agricultură, România a resimțit puternic efectele crizei pe plan economic, politic și social. Pentru a-și salva pozițiile, clasele exploatare, în cîrdășie cu monopolurile imperialiste, au aplicat faimoasele „curbe de sacrificiu”, au zvirlit în mizerie pe muncitori ca și pe micii funcționari, printre care se numărau mii și mii de învățători și profesori.

Acțiunile guvernăntilor și ale monopolurilor internaționale a-prind tot mai puternic flacăra nemulțumirii în rîndurile poporului muncitor. „Mereu mai mult și în diferite părți ale țării țînesc izbucniri de nemulțumire și revoltă contra asuprairii și înrobirii, contra exploatării și mizeriei, care pe alocuri iau forme

de greve, revolte, întruniri și demonstrații și chiar ciocniri sîngeroase cu aparatul de stat de opresiune — scria „Șcinteia” din 15 decembrie 1932.

Luptele desfășurate de petroliști și cefeștiști la începutul anului 1933 au fost expresia celor mai nobile năzuințe ale întregului popor. Cefeștiștii și petroliștii au fost priviți ca stegarii luptei tuturor oamenilor muncii împotriva dictaturii burghezo-moșierescă, a încercărilor făcute de clasele dominante de a-și realiza politica reacționară prin metode teroriste, polițiste, prin încălcarea celor mai elementare drepturi și libertăți democratice ale maselor. Luptele lor au demonstrat că proletariatul cefeșt și petrolișt se ridică nu numai pentru apărarea propriilor revendicări, ci pentru apărarea întregii clase muncitoare, a tuturor celor asupriți și oprimați de regimul burghezo-moșieresc. De aceea, în sprijinul luptătorilor de la Grivița s-au ridicat mase de muncitori din diferite centre și ramuri industriale, elemente din rîndul țărănimii, mici meseriași, funcționari, intelectuali. Învățătorii și profesorii, loviți și ei direct de

măsurile economice și politice ale burghezo-moșierimii, au simpatizat și uneori s-au solidarizat fățiș cu muncitorii greviști, sprijinindu-i prin luări de poziție și prin ajutoare materiale.

Condușe și organizate de Partidul Comunist din România, luptele din 1933 au însemnat o strălucită confirmare a justeței liniei politice a partidului, a capacității sale de organizator și conducător al luptei revoluționare a proletariatului. În ciuda tuturor măsurilor teroriste, în ciuda faptului că au fost înăbușite de către clasele dominante, luptele cefeștiștilor și petroliștilor au dus la consolidarea legăturilor dintre clasa muncitoare și toți ceilalți oameni ai muncii, dintre mase și Partidul Comunist, au lovit în politica claselor exploatare de fascizare a țării, întîrziînd instaurarea dictaturii fasciste în România.

În același timp, ele au întărit lupta proletariatului din întreaga lume împotriva ofensivei desfășurate de reacțiunea mondială în perioada crizei economice din 1929—1933. Luptele din 1933 ale proletariatului român — prima manifestare antifascistă de masă

în Europa după venirea la putere a hitlerismului în Germania — au avut un puternic ecou în mișcarea muncitorească și progresistă internațională. Solidaritatea clasei muncitoare internațională cu luptătorii de la Grivița și cu încercații lor conducători constituie dovada cea mai elocventă a însemnătății internaționale a acestor lupte. Raportul Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste din aprilie 1933 arată că luptele muncitorilor petroliști și ale celor din Atelierele C.F.R. contra acțiunilor capitaliștilor și statului împotriva salariilor lor, ca și contra concedierilor în masă au grăbit coacerea acțiunilor hotărîte ale altor detașamente proletare, pregătind întreaga mișcare revoluționară prin noi forme și metode de lupte de masă, metode aplicate pentru prima dată în România.

Astăzi, cînd întregul nostru popor pășește sub steagurile desfășurate ale partidului pe drumul luminos al bunăstării, al culturii, tradițiile mărețe ale Griviței revoluționare sînt vii în inimile celor care făuresc, prin luptă pe fronturile pașnice ale construcției, România socialistă.

Elevii dovedesc întotdeauna un deosebit interes pentru efectuarea experiențelor în laborator

Experiențele în laborator — un auxiliar prețios

Chimia este prin specificul ei o știință experimentală cu largi aplicații în practică. De aceea, și studierea ei în școală se poate realiza conștient și temeinic numai printr-o îmbinare permanentă a lecțiilor teoretice cu lucrările de laborator. Practica mi-a demonstrat de fiecare dată, în predarea cunoștințelor referitoare, de pildă, la chimia metanului, a acetilenei, a cauciucului, a hidrocarburilor aromatice, a petrolului etc., — că elevii își pot însuși în mod temeinic aceste cunoștințe numai în condițiile în care studiul teoretic este însoțit de experiențe potrivite fiecărei lecții în parte, de demonstrarea concretă a adevărurilor afirmate.

Recent am început să predau, la clasa a XI-a, cunoștințele privitoare la compușii organici cu funcțiuni la combinațiile hidroxilice, urmînd ca în lecțiile viitoare să mă refer la combinațiile carbonice și carboxilice. Pentru a asigura înțelegerea cit mai deplină a acestor cunoștințe, am pregătit din vreme o serie de experiențe demonstrative și lucrări frontale de laborator. Bunăoară, pentru a clarifica proprietățile aldehydelor, voi demonstra experimental proprietatea de reducător a aldehydei formice realizînd o experiență simplă, în care aldehyda formică este folosită ca reductor al azotatului de argint amoniacal. Voi introduce amoniac în soluția apoasă de azotat de argint pînă la limpezirea acesteia, iar apoi voi turna peste aceasta aldehydă formică. Văzînd că în scurt timp pe pereții eprubetei se va depune oglinda de argint, elevii vor înțelege că aceasta nu este altceva decît argintul eliberat din compoziția azotatului de argint. Paralel cu demonstrarea experimentală a acestui fenomen voi cere elevilor să scrie pe tablă reacția chimică care a avut loc între azotatul de argint și hidroxidul de amoniac și în continuare între hidroxidul de argint și aldehyda formică ce se oxidează dînd acidul formic și punînd în libertate argintul metallic. În ajutorul înțelegerii proprietăților pe care le au aldehydele vine și experiența prin care hidroxidul de cupru este redus de aldehyda formică în prezența hidroxidului de sodiu și a sării Seignette, la temperatură. În timp ce elevii vor observa formarea în eprubetă a unui precipitat roșu le voi explica pe tablă mersul reacției care a dus la oxidarea aldehydei formice și la reducerea cuprului bivalent pînă la cupru monovalent, deus sub forma precipitatului roșu de oxid de cupru.

La lecția despre acizi organici s-ar părea că posibilitățile de a efectua experiențe sînt mai reduse. Putem scoate însă în evidență proprietățile acestora printr-o experiență simplă cum este de pildă, reacția acizilor organici cu sărurile. În acest scop este indicat să folosim o eprubetă în care am pus marmoră sau cretă sfărîmată și câteva picături de acid acetic concentrat. Elevii vor înțelege că gazul care se degajă — gaz care poate fi colectat și identificat cu ajutorul apei de var — nu este altceva decît bioxidul de carbon. Și această demonstrație practică va fi însoțită, bine înțeles, de explicarea pe tablă a reacției dintre acidul acetic și carbonatul de calciu și a reacției dintre bioxidul de carbon și hidroxidul de calciu din apa de var.

La lecția „Acidul formic” voi scoate în evidență proprietățile diferite ale acidului formic față de omologii săi superiori, datorită prezenței în molecula lui a unui atom de hidrogen legat direct de atomul de carbon al grupării carboxilice. Pentru a demonstra elevilor că acidul formic este în același timp aldehydă și alcool, oxidîndu-se cu ușurință ca orice aldehydă, le voi prezenta practic reacția ce are loc între acidul formic, acidul sulfuric diluat și permanganatul de potasiu (care este un puternic oxidant). Ei vor vedea că acest amestec încălzit cu grijă începe să se decoloreze datorită oxidării acidului formic de către permanganatul de potasiu, care se descompune și își pierde culoarea caracteristică, roz-mov. În același timp, vor înțelege că bioxidul de carbon, pe care-l vom colecta și-l vom pune în evidență prin precipitarea carbonatului de calciu din apa de var, a rezultat din oxidarea acidului.

O experiență interesantă pentru elevi este și aceea prin care se demonstrează unele proprietăți ale acizilor grași. Aceștia pot fi separați și identificați dintr-o soluție apoasă de săpun cu câteva picături de acid sulfuric. Acizii grași apăruiți la suprafața acestei soluții atunci cînd este încălzită pot fi esterificați cu glicerina, pentru ilustrarea lecțiilor despre grăsimi și esteri. La aceste lecții imi propun să organizez și alte experiențe interesante cum ar fi de pildă prepararea acetatului de etil prin esterificarea etanolului cu acid acetic.

Consider că și studiul grăsimilor este mai clar și mai accesibil elevilor dacă le prezentăm proprietățile acestora pe baza unor experiențe. De exemplu, este foarte concludent pentru ei fenomenul de adiție a bromului. Punînd în câteva capsule de porțelan grăsimi diferite (untură, unt, ulei vegetal etc.) le voi încălzi la flacără. Voi lua apoi probe în câteva eprubete cu tetraclorură de carbon, în care voi pune o cantitate oarecare de brom. Le voi explica elevilor că, în funcție de cantitatea de brom folosită pentru fiecare probă în parte se determină gradul de nesaturare al grăsimii respective: cu cît se adionează o cantitate mai mare de brom, cu atît grăsimia va fi mai nesaturată.

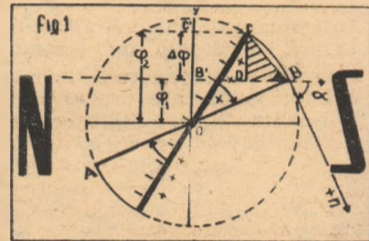
În cadrul aceleiași lecții voi demonstra experimental și reacția de hidroliză a grăsimilor. Pentru această experiență voi folosi o capsulă cu 2—3 grame de grăsimi și 6—7 ml soluție de hidroxid de sodiu 30%. Elevii vor vedea că acest amestec, încălzit pînă la fierbere timp de 20—30 minute, se va saponifica în urma reacției de hidroliză a grăsimii respective, săpunul format adunîndu-se la suprafață. După separarea și răcirea săpunului obținut voi demonstra elevilor formarea soluției coloidale de săpun. Voi demonstra apoi în continuare proprietățile săpunurilor.

Socotesc că aceste câteva experiențe pot veni mult în sprijinul adîncirii lecțiilor despre acizi, esteri, grăsimi, săpunuri etc. ele ajutîndu-i pe elevi să-și însușească în mod conștient cunoștințele predate și dezvoltîndu-le totodată interesul pentru aplicarea practică a acestor noțiuni.

Prof. CASANDRA APOSTOLESCU
Școala medie Brănești

În manualul de fizică pentru clasa a X-a, unele probleme de electromagnetism sînt prezentate numai prin afirmații cu caracter general, care nu-i pot lămuri suficient pe elevi. De aceea, pregătindu-mă pentru predarea acestor probleme, imi propun să nu mă opresc numai la prezentarea afirmațiilor în sine ci să stăruiesc deosebi asupra demonstrării lor, astfel încît elevii să se convingă de adevărul acestora.

De exemplu, în manual se afirmă că tensiunea electromotoare indusă într-o spiră rotitoare este o funcție sinusoidală. Consider că elevii vor înțelege mult mai bine această afirmație dacă o vom demonstra. Imi propun, în acest scop, să notez cu AB secțiunea transversală a spirei, cu +n normala sa pozitivă și cu O centrul cercului descris în decursul rotirii. În timpul demonstrației voi urmări numai comportarea jumătății OB întrucît în cealaltă jumătate, simetrică cu prima, fenomenele vor decurge în mod identic. Considerînd că spira învîrtează orar, voi nota cu Φ , fluxul corespunzător poziției OC, iar cu Φ_2 fluxul corespunzător poziției OB. Pentru elevi va fi evident că aceleași fluxuri străbat proiecțiile ortogonale pe axa Oy (fig. 1). Le voi arăta în continuare că

distanțele OB' și OC' pot fi măsurate cu o unitate de lungime astfel aleasă încît valoarea lor exprimată în unități de lungime să coincidă numeric cu valoarea exprimată în weberi a celor două fluxuri. Ei își vor da seama că, pe baza acestei convenții, $C'B' = OC' = \Delta\Phi$. Totodată, vor vedea că din triunghiul dreptunghic CDB rezultă: $\Delta\Phi = BC \sin B$.

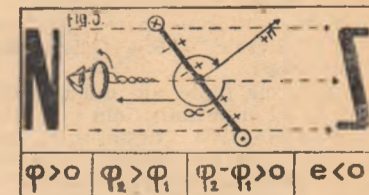
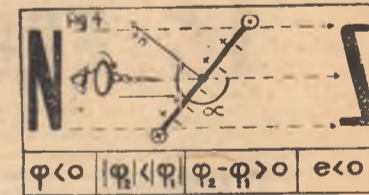
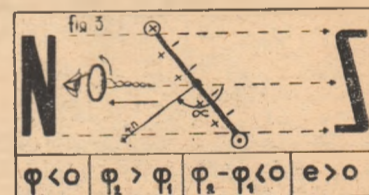
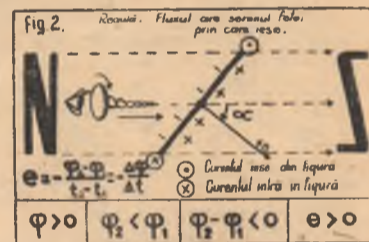
Elevii vor înțelege semnificația fizică a segmentului BC observînd că el devine egal cu variația maximă a fluxului pentru cazul cînd sinusul are valoarea maximă. Voi introduce apoi valoarea lui BC astfel interpretată în formula anterioară, ceea ce îmi va permite să scriu legea I a fenomenului de inducție electromagnetice, în care tensiunea electromotoare instantanee este egală cu produsul dintre viteza maximă de variație a fluxului și sinusul unghiului B. Dînd și de data aceasta sinusului valoarea maximă, elevii își vor da seama că primul factor din partea a doua a egalității reprezintă însăși amplitudinea tensiunii electromotoare, astfel că în cele din urmă se obține formula: $e = E_0 \sin B$.

Elevii vor observa că, dacă se consideră punctul C foarte apropiat de B, secanta BC se confundă cu tangenta dusă în B, respectiv cu normala pozitivă, ceea ce face ca unghiul B să fie egal cu unghiul alfa, întrucît în asemenea condiții ele devin unghiuri cu laturile în prelungire. Ei vor deduce că unghiul B poate fi înlocuit prin unghiul alfa care are o deplină semnificație fizică, fiind unghiul pe care îl face normala pozitivă cu direcția nord-sud a cîmpului magnetic. Prin urmare relația stabilită anterior capătă forma definitivă: $e = E_0 \sin \alpha$.

În cadrul aceleiași teme, „Legea lui Ohm în curent alternativ” se precizează la pagina 225 că „în timpul rotației sale, suprafața spirei este străbătută de flux

cînd pe o față, cînd pe alta. Acest lucru face ca la capetele spirei, t.e.m. să aibă cînd o valoare pozitivă cînd o valoare negativă”.

Pentru determinarea sensului — mai corect ar trebui spus — „semnului” — tensiunii electromotoare, autorii manualului indică așa numita regulă a mîinii drepte. De fapt această regulă stabilește sensul curentului și numai implicit pe cel al tensiunii electromotoare. Ea are însă și o serie de alte neajunsuri: este strict formală, complicată (conține nu mai puțin de trei convenții) iar în unele cazuri este foarte greu de aplicat practic. La toate acestea se mai adaugă și frecventa confuzie pe care elevii o fac între regula mîinii drepte și cea a mîinii stîngi. De aceea credem mai nimerit să se folosească regula burghiului dată de Maxwell — „Curentul indus are un sens ce coincide cu sensul în care trebuie rotit un burghiu reglementar așezat astfel încît dacă îi atribuim acestuia în mod simbolic o acțiune compensatoare, el să înainteze de așa fel ca să combată variațiile fluxului inductor”. Această regulă are avantajul simplității și al unei formulări plastice dezvăluind sugestiv conținutul legii lui Lentz, a cărei consecință este. Modificată, regula burghiului poate servi și la enunțul regulii următoare: „tensiunea electromotoare este pozitivă dacă curentul străbate conturul suprafeței spirei în sensul în care ar trebui rotit un burghiu astfel ca acesta să înainteze de-a lungul și în sensul normalei pozitive — și invers”. Justificarea acestei afirmații o dau figurile 2, 3, 4 și 5, unde, pentru

simplitatea desenului, suprafața spirei este reprezentată prin proiecția ei în planul desenului. La o observare mai atentă a acestor figuri putem deduce o regulă încă și mai simplă: „t.e.m. indusă într-o spiră ce se rotește orar este pozitivă dacă, privind pe direcția și în sensul cîmpului magnetic, vom vedea normala pozitivă îndreptată în jos — și invers”.

Prof. ST. FĂTULESCU

Lucrările metodico-științifice, mijloc de îmbunătățire a lecțiilor

Având o pondere deosebită în cadrul examenului pentru obținerea gradului II, lucrările personale metodico-științifice pe care trebuie să le prezinte cadrele didactice la acest examen constituie un important mijloc de ridicare a calității predării, ele contribuind în mare măsură la perfecționarea măiestriei profesionale. Într-adevăr, solicitând multiple aspecte ale pregătirii profesorilor, elaborarea lucrărilor personale influențează în mod pozitiv asupra activității pe care o desfășoară ei. Alegerea temei, consultarea bibliografiei, alcătuirea planului lucrării, stabilirea proporției în care vor fi tratate cele două laturi principale ale acesteia (latura teoretică și cea care oglindește experiența muncii la catedră), redactarea lucrării, ilustrarea ei prin anexe — toate acestea cer profesorului să desfășoare o amplă pregătire de specialitate, să-și clarifice o serie de probleme de metodica, să reflecteze cu seriozitate asupra experienței dobândite în predare și să ajungă la concluzii cu caracter general asupra acesteia.

Examenul din anii precedenți, ca și examenul de la începutul anului în curs au arătat că, în general, profesorii de istorie candidați la examenul pentru obținerea gradului II au înțeles rolul lucrărilor personale și acordă alcătuirii lor toată atenția cuvenită. Ca urmare se constată o continuă creștere a calității acestor lucrări. Multe din ele au primit nota maximă și o bună parte au fost publicate sau prezentate în cadrul lecturilor pedagogice și al cercurilor pedagogice de istorie, contribuind astfel la generalizarea unei experiențe valoroase. Sînt bine alcătuite de exemplu lucrări ca „Dezvoltarea orașelor și a comerțului medieval”, (de Traian Ionescu — București), „Formarea și dezvoltarea noțiunilor de clase sociale, luptă de clasă și stat în cadrul predării istoriei” (de Nicolae Vlad — Pitești), „Utilizarea materialelor de istorie locală în predarea istoriei” (de Paul Popescu — Ploiești) etc.

În același timp, însă, la examene mai sînt prezentate destule lucrări mediocre. Principalul neajuns al acestora este că sînt lipsite de caracter original, de nota personală a autorilor, de preocuparea de a aduce elemente inedite, de a prezenta cu pregnanță stilul propriu de muncă în predarea istoriei. Ca atare, și sugestiile personale pentru îmbunătățirea predării sînt destul de rare. Lasă încă de dorit și tinuta științifică a unora din lucrări.

Cum pot fi înlăturate toate aceste lipsuri? Desigur, printr-o și mai atentă pregătire a acestora în toate fazele, începînd cu alegerea temei și sfîrșind cu redactarea definitivă.

Temele pentru lucrările personale pe care urmează să și le aleagă profesorii de istorie ce se prezintă la examenul pentru obținerea gradului II sînt variate și dau posibilitatea abordării unor aspecte multiple. Este desigur indicat ca fiecare profesor să socotească drept criteriu prin-

cipal în alegerea temei propriile sale preocupări de specialitate și pedagogice, să se oprească asupra acelor probleme care se leagă în cea mai mare măsură de domeniul care îl interesează în deosebi și în care a acumulat cea mai bogată experiență. Firește, este necesar ca autorii lucrărilor să țină seama în această privință și de specificul școlii în care lucrează, de clasele la care predau, pentru a putea urmări în practică problemele ce-și propun să le trateze. Se înțelege de la sine că nu se pot obține rezultate multumitoare atunci cînd se aleg teme ale căror aspecte metodice nu pot fi verificate în procesul predării, întrucît nu există condițiile necesare pentru aceasta. De exemplu, au dat lucrări slabe, profesorii care au dezbătut problemele predării unor capitole studiate în alte clase decît acelea la care funcționează ei, care au analizat lecțiile ținute la muzeu deși lucrau într-o localitate fără muzeu etc. Ca urmare a unor asemenea situații se alcătuiesc lucrări în care aspectele metodice sînt tratate „în general” și care nu pot avea, deci, nici o valoare științifică. De altfel, acest mod de a alcătui lucrările contravine însuși scopului pentru care se elaborează ele — acela de a analiza experiența predării în vederea ridicării nivelului muncii la catedră.

Este bine ca, trăind în lucrarea personală experiența predării, profesorul să nu se rezume numai la experiența proprie, ci să aibă în vedere și experiența altor profesori de aceeași specialitate pentru ca, pe baza sintezării observațiilor, a datelor culese, să ajungă la generalizări care pot fi utile pentru îmbunătățirea muncii în general. Procedînd astfel, unii profesori care au tratat în lucrările lor, de exemplu, probleme privind formarea unor noțiuni istorice fundamentale, utilizarea materialelor de istorie locală în predare etc. au reușit, prin analiza atentă nu numai a experienței proprii, ci și a experienței colegilor lor, să demonstreze convingător eficiența unor metode și procedee, a unor tipuri de lecții, a unor materiale didactice și a modalității utilizării acestora. Pentru a sublinia valabilitatea argumentelor aduse, astfel de lucrări au cuprins ample trimiteri la literatura de specialitate și metodica în legătură cu temele respective și au fost în general însoțite de anexe variate: planuri de lecții, schițe, fotografii, copii, hărți tematice, grafice, extrase din documente etc.

O mare atenție se cuvine să fie acordată în procesul pregătirii studiului bibliografiei. Înțelegerea strîmță a utilizării bibliografiei în redactarea lucrărilor personale face ca multe dintre acestea să fie lipsite de informare științifică multilaterală la zi, iar altele de informare metodico-pedagogică. Așa se explică, de pildă, faptul că în unele lucrări care tratau probleme de istorie contemporană s-a neglijat utilizarea unor documente recente ale partidului nostru, ca și a unor

materiale care combat unele concepții ale istoriografiei nemarxiste. Uneori se simte și faptul că n-a fost consultată bibliografia privitoare la problemele de metodica a predării istoriei. De aceea se constată, la unii autori, tendința de a forța uși deschise, de a rezolva probleme de metodica de mult dezlegate.

Multă însemnătate pentru calitatea generală a lucrărilor are și stabilirea planului după care vor fi alcătuite acestea. El trebuie să reflecte grija autorilor pentru sistematizarea ideilor, pentru realizarea echilibrului între aspectele privind conținutul predării și metodica ei, să motiveze alegerea temei și importanța acesteia.

Din cauza planului defectuos și mai ales a lucrului făcut în mare grabă s-a observat într-o serie de lucrări fie tendința spre proximitate și repetare, fie spre prezentarea schematică, aproape telegrafică a problemelor abordate. Este vorba aici de o înțelegere greșită a recomandării de a se trata problemele în ceea ce au ele mai tipic sau de a se evita schematicismul. Volumul lucrării metodico-științifice de istorie depinde de conținutul temei, de ponderea experienței acumulate în predare, de anexele cu care poate fi ilustrată tema.

În unele lucrări se resimte înclinația spre a reda aproape „ad litteram” unele pasaje din bibliografia folosită și, ceea ce este mai supărător, fără a preciza sursa, așa cum o impune o elementară probitate științifică. Nu întotdeauna se păstrează în lista bibliografică ordinea cuvenită, iar trimiterile de la subsol sînt adesea incomplete, lipsind indicațiile cu privire la ediție, volum, pagină etc.

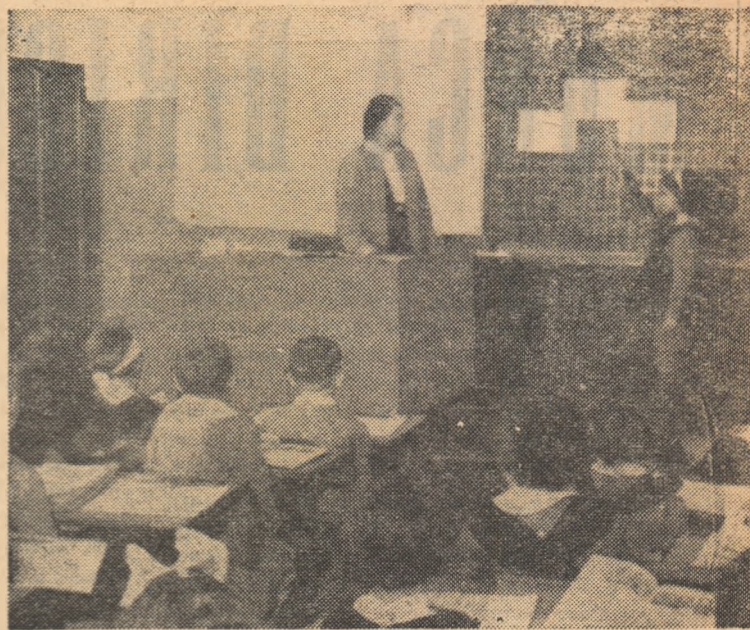
Concluziile lucrărilor au în unele cazuri un caracter stereotip și de aceea ele nu pot duce la propuneri și sugestii de natură să ajute la îmbunătățirea predării istoriei pe baza experienței dobîndite de către autor.

Ținuta științifică a lucrărilor este condiționată și de forma redactării ei, de folosirea cu grijă a termenilor științifici de specialitate, de evitarea unor formulări naive sau emfatic.

Aprecierile recenzenților și ale comisiilor de examinare sînt unanime în ceea ce privește nivelul mai ridicat al lucrărilor ai căror autori au cerut, în etapa elaborării, consultații de la cadrele ce lucrează la institutele de perfecționare. Pentru a se intensifica sprijinul acordat pe această linie, colectivul de istorie de la I.P.C.D. București își propune să organizeze și consultații prin corespondență, care vor fi date la cerere. În acest fel vor putea fi ajutați și profesorii care nu pot participa la consultațiile colective sau individuale.

Realizarea unor lucrări metodico-științifice de bună calitate contribuie la îndeplinirea cerințelor predării istoriei în școală la nivelul pedagogiei moderne.

ELIZA BICHMAN
și LUCIA GEORGIAN

Oră de matematică la clasa I a Școlii de 8 ani nr. 14 din Ploiești.

Progres în pregătirea inspectorilor

În regiunea Banat, ca urmare a îndrumărilor Ministerului Învățămîntului și a hotărîrilor luate de cea de a IX-a sesiune a sfatului popular regional, s-au stabilit o serie de măsuri privind îmbunătățirea muncii instructiv-educative. Printre măsurile luate un loc important îl ocupă cele privitoare la perfecționarea continuă a pregătirii celor ce lucrează în cadrul secțiilor de învățămînt raionale.

Pînă nu de mult, ședințele ținute cu șefii de secții sau cu directorii de școli din regiune se limitau la prezentarea și discutarea anumitor ordine și dispoziții ale organelor superioare de învățămînt. Acest sistem de muncă nu mai răspundea, firește, sarcinilor actuale ale școlii, simțindu-se tot mai mult nevoia dezbaterii unor probleme centrale legate de activitatea instructiv-educativă, de conținutul ei și de modul cum se desfășoară. De aceea s-a hotărît ca pe lângă comunicarea unor dispoziții curențe în consfătuirile cu șefii secțiilor raionale și cu directorii de școli să se prezinte și unele expuneri pe teme pedagogice actuale, urmărindu-se în același timp valorificarea și popularizarea experienței pozitive a unor colective și cadre didactice din regiune. Ca urmare, la aceste ședințe sînt puse în prezent în discuție teme cum sînt: „Conținutul și formele muncii metodice”, „Tipurile de lecții și principalele lor variante”, „Controlul și aprecierea muncii, factor important în dezvoltarea spiritului de răspundere” etc. Problemele teoretice sînt exemplificate prin lecții deschise, prin demonstrații privind folosirea unor metode, prin organizarea unor acțiuni de control menite să constate elementele noi existente în practica pedagogică, prin urmărirea eficienței controlului în pregătirea teoretică și practică a elevilor etc. Aceste activități sînt urmate de ședințe de analiză la care participă, pe lângă șefii de secție, directorii de școli și responsabili ai comisiilor metodice sau ai cercurilor pedagogice raionale.

Pentru realizarea unui mai larg schimb de experiență, ședințele se țin de fiecare dată în alt centru de raion sau în alt oraș, iar unul din șefii secțiilor raionale sau orașenești prezintă o informare privind felul cum s-a rezolvat problema respectivă în cadrul raionului sau al orașului unde lucrează. De exemplu, în luna octombrie a fost prezentată la Timișoara expunerea „Conținutul și formele muncii metodice” de către metodistul șef al secției regionale de învățămînt. Cu acest prilej șeful secției de învățămînt a raionului Arad, tov. Nicolae Năsăudeanu, a prezentat o informare cu privire la situația muncii metodice în acest raion. A fost analizată apoi activitatea metodică desfășurată la Școala medie nr. 3 din Timișoara și s-a organizat o acțiune de control la secția de învățămînt, la școlile medii și la cîteva școli de 8 ani din orașul Timișoara cu privire la organizarea muncii metodice.

În cursul aceleiași luni, munca metodică a fost discutată la ni-

velul fiecărui raion cu directorii de școli și a avut loc un instructaj cu responsabilii cercurilor pedagogice, pregătît în comun de către secția de învățămînt și IPCD-Timișoara.

Într-un mod asemănător au fost dezbătute și temele „Controlul și aprecierea muncii, factor important al dezvoltării spiritului de răspundere” (Arad) și „Tipurile de lecții și principalele lor variante” (Reșița), expuse de către prof. univ. N. Apostolescu, profesor la Institutul pedagogic din Timișoara. De exemplu, în orașul Reșița, cu o săptămînă înainte de a avea loc expunerea s-au organizat brigăzi de control la cele patru școli medii din oraș, urmărindu-se calitatea pregătirii profesorilor pentru lecții, conținutul științific și ideologic al acestora, structura lor, eficiența pe care o au în pregătirea elevilor.

Am dori să semnalăm că, în cursul controlului efectuat cu acest prilej, s-a constatat că în rândurile cadrelor didactice și chiar ale unor inspectori există o serie de incertitudini privind terminologia tipurilor de lecții și numărul lor, provocate de faptul că programa de învățămînt pentru institutele pedagogice de învățămînt se referă la trei tipuri, manualul de pedagogie elaborat de colectivul Universității din București la cinci tipuri, iar cel elaborat de colectivul Universității din Cluj la patru tipuri. Chiar atunci cînd se vorbește despre același tip, terminologia este diferită. Desigur secția de învățămînt n-a putut să rezolve această problemă, care creează destule greutăți cadrelor didactice. Credem necesar ca Ministerul Învățămîntului (prin direcția metodică și catedrele de pedagogie ale universităților din țara noastră) să rezolve problema tipurilor de lecții.

În întreaga regiune, în urma măsurilor menite să contribuie la perfecționarea oamenilor școlii, pregătirea acestora se află în continuă îmbunătățire, ridicîndu-se și calitatea lecțiilor și pregătirea teoretică și practică a elevilor. De aceea secția regională de învățămînt își propune să continue cu perseverență acțiunile pe această linie, fixînd din timp temele ce vor fi puse în discuție în funcție de problemele pe care le ridică activitatea didactică în anumite etape. De exemplu, în cursul acestui trimestru vor mai fi prezentate temele: „Disciplina — factor de bază în realizarea sarcinilor instructiv-educative” și „Rolul cercurilor de elevi în dezvoltarea aptitudinilor și talentelor, în orientarea profesională”.

Organizate în felul acesta, consfătuirile cu șefii de secție și cu directorii de școli contribuie în tot mai largă măsură la îmbunătățirea muncii în unitățile de învățămînt, la ridicarea continuă a calității procesului instructiv-educativ.

D. DIJMĂRESCU
Șeful secției de învățămînt a regiunii Banat

I. SPĂTAR
Inspector metodist șef

Fișe pentru corectarea greșelilor

Pentru a-mi da mai bine seama de felul cum se exprimă elevii în scris și pentru a urmări progresul realizat de fiecare din ei, modul cum își lichidează lipsurile în scriere, mă folosesc de o fișă individuală specială. De fiecare dată cînd corectez temele scrise trec în această fișă greșelile constatate, grupate în felul următor: greșeli de ortografie, greșeli de punctuație, de stil etc.

De exemplu, pe fișa unui elev, la grupa greșelilor de ortografie stă scris la o anumită dată — gre-

șeli de ortografie: lau, săi (în loc de să-i) leau, iam, sau çus, dămio, dute, făcînduise, nu folosește articolul la genitiv în cazuri cum sînt construirea societății, socializarea agriculturii, scriînd „societății” și „agriculturi”; omite un i în unele cuvinte scriînd „fintă, înfințează, conștință, find, femec, închee, eșire”; nu marchează în scris pe i semivocalic la sfîrșitul cuvîntului unde reprezintă terminația persoanelor verbale la imperativ sau perfectul simplu (scrie: eu veni, eu sosi, să fi);

greșete în scrierea substantivelor feminine la genitiv și dativ singular folosind încorect forma in-ei sau in-ii.

Notînd regulat greșelile pe fișa fiecărui elev am o evidență precisă a lacunelor din cunoștințele lor, ceea ce mă ajută și să le combat, și să urmăresc mai bine progresul realizat de fiecare școlar în însușirea normelor de scriere corectă.

Prof. D. BULUCEA
Rm. Vilcea

MUNCA DIRIGINȚILOR

Profesorii care predau la o clasă sînt egal răspunzători de educarea și instruirea elevilor ei. Lecțiile și întreaga activitate desfășurată în școală sau în afara acesteia trebuie să constituie pentru fiecare profesor tot atîtea prilejuri de a îmbogăți cunoștințele școlărilor, de a le cultiva aptitudinile, de a-i forma ca oameni demni ai societății socialiste.

Dirigințele, care este și profesor al clasei, are însă, pe lângă sarcinile izvorite din această calitate, și alte îndatoriri, determinate de necesitatea imperioasă de a se asigura o unitate de vederi și de acțiune cu clasa în întregime și cu fiecare elev în parte. El este chemat să ajute ca eforturile pedagogilor să se întilnească într-o activitate unitară, ca ei să rezolve de pe aceleași poziții problemele clasei și problemele pe care le pune fiecare școlar, ca aceste probleme să fie rezolvate în ordinea importanței pe care o prezintă pentru miza colectivului.

Dar, pentru a putea juca această, dirigințele trebuie să-și cunoască foarte bine grupurile elevilor: să știe cum se prezintă ei la lecții, cum se comportă în toate împrejurările, ce convingeri au, de ce natură le sînt vederile etc. Toate acestea îi impun observarea atentă, sistematică a elevilor — și aceasta nu numai la orele ținute în cadrul disciplinei pe care o predă sau la ore de dirigenție — dar și la celelalte lecții, în activitățile duse în afara de clasă sau extracurriculare, pe stradă, acasă. Această cerință presupune existența lecțiilor, la activitățile cu elevii, discuții cu aceștia, cu profesorii și părinții și, neîndoielnic, o strînsă colaborare cu

organizațiile U.T.M. și de pionieri. Numai așa dirigințele va putea trage concluzii complete asupra elevilor săi, furnizînd colectivului de pedagogi de la clasă respectivă date edificatoare, deosebit de prețioase pentru strădaniile de a găsi în comun drumul cel mai scurt spre succese continue.

O asemenea colaborare, o asemenea înțelegere a rostului dirigințelii, a rolului colectivului de profesori în educarea și instruirea școlărilor, vor asigura luarea de măsuri juste, bazate pe cunoașterea adîncă a elevilor, a faptelor și fenomenelor din viața clasei.

Ținîndu-se seama de rolul important al dirigințelor în buna dezvoltare a vieții colectivelor de elevi, în educarea comunistă a acestora, în marea majoritate a școlilor există o preocupare permanentă pentru ridicarea continuă a nivelului muncii desfășurate de ei. Sarcinile care stau în prezent în fața învățămîntului nostru cer însă ca această preocupare să fie mereu intensificată, lărgindu-se încă și mai mult ajutorul acordat dirigințelor. Directorii de școală, șefii secțiilor de învățămînt sînt chemați să-i sprijine permanent în adîncirea problemelor de psihologie, de metodică a muncii pedagogice, astfel încît activitatea pe care o desfășurază cu elevii să aibă o bună fundamentare științifică. Este, de asemenea, de un real folos pentru munca dirigințelor popularizarea experienței înaintate, realizată pe baza unei analize adîncite a metodelor folosite în activitatea educativă, a eficacității acestora.

Iată cîteva aspecte din munca dirigințelor care cer, desigur, o adîncire și o dezbateră largă.

Elevii din clasa a V-a

Se știe că munca de dirigenție la clasa a V-a ridică o serie de probleme specifice, legate îndeosebi de trecerea de la forma de învățămînt cu un singur învățător la aceea care se desfășură cu mai mulți profesori de specialități diferite.

Despărțirea de pedagogul care le-a călăuzit pașii în primii ani de școală constituie pentru mulți copii un eveniment trist și adesea ei privesc cu rezervă în primele luni ale clasei a V-a, mulțimea de profesori care se perindă prin fața lor, fiecare cu stilul său de muncă, cu cerințele sale. Dacă în acest colectiv pedagogic ei nu găsesc oameni care să le cîștige dragostea și încrederea de la bun început, în atitudinea lor apar nu o dată fenomene negative. S-a întîmplat ca elevi care au avut o comportare frumoasă, care au muncit conștiincios în clasele I-IV, să devină deodată, în clasa a V-a, nedisciplinați, leneși, incăpăținați.

Iată de ce și se pare absolut necesar ca dirigințele clasei a V-a să preia de la început rolul îndeplinit anterior de învățătorul claselor I-IV, rolul omului apropiat, lângă care elevul să se simtă îndemnat să-și deschidă sufletul cu încredere. Desigur, un asemenea rol nu poate fi îndeplinit decât dacă cel ce urmează a lucra ca diriginție la clasa a V-a caută să-și cunoască viitorii elevi încă din ultimul trimestru al clasei a IV-a, dacă se sfătuieste cu învățătorul lor, dacă se străduiește să afle care sînt particularitățile individuale ale fiecărui copil, în ce mediu familial și social trăiește etc.

Se ridică apoi în munca dirigințelii de la clasa a V-a și o altă problemă. Este vorba, anume, de faptul că fluctuațiile firești de populație școlară schimbă adesea compoziția colectivului de elevi care a crescut și a muncit laolaltă în primele patru clase. Se impun, de aceea, măsuri chibzuite care să favorizeze încheierea unui colectiv unit, puternic, cu preocupări comune.

În acest an școlar am primit sarcina de a lucra ca diriginție într-o clasă a V-a în care, alături de un grup mare de copii ce învățaseră împreună în clasele I-IV, s-au înscris și 9 elevi sosiți de la alte școli. Acești elevi erau mai rezervați, păreau că se simt străngeri. Am chemat atunci

după lecții cîțiva copii din vecheul colectiv, pe care și eu îi cunoșteam dinainte, și i-am făcut să înțeleagă situația noilor lor colegi. Copiii au rămas înțepi pe gînduri. Apoi am început despre ce este vorba și, îndrumați de mine, au trecut la fapte.

Cum le spusese că noii lor colegi sînt pasionați sportivi, că le place mai ales să joace fotbal și că unul din ei ar vrea să fie portar, într-o zi, în mod paroxistic, discutăm despre fotbal. Noii veniți au fost invitați — spre marea lor bucurie și satisfacție — să intre în echipa de fotbal a clasei. Încercîndu-se sarcina de portar celui care rîvnea de multă vreme acest lucru. Faptul acesta, în aparență minor, l-a apropiat mult pe cei 9 elevi noi de colectivul clasei, de colegii l-a determinat să se încadreze destul de repede în acest colectiv. Desigur însă că nu m-am oprit aici. Am inițiat împreună cu clasa o serie de vizite și excursii ca și alte acțiuni menite să-i apropie, să-i împrietenească pe copii. Toate acestea au dus în scurtă vreme la un rezultat bun. În clasa noastră s-a format un colectiv unit, capabil să aibă o opinie, să-și spună cu hotărîre cuvîntul.

Vîrsta copiilor cu care lucrez, vîrsta de 11-12 ani, a adus în centrul atenției mele și preocuparea de a veghea la formarea unor raporturi juste între ei. Se știe că în timp ce în clasele I-IV copiii se joacă de-a valma, diferențierile între fete și băieți fiind minime, în clasa a V-a băieților încep să le placă jocurile mai dure, mușchii și oasele lor în dezvoltare îmboldindu-i la „încercarea puterii”. „Voinicia” lor trebuie bine canalizată, pentru ca să nu devină prilej de a-suprîre a celor mai slăbuți și în deosebi a fetelor. Pornind de la această situație, am organizat în primul trimestru cîteva discuții pe teme etice, ca de pildă „Aveți grijă de colegele voastre”, „Împărțiți munca după putere” (cu ocazia acțiunilor obștești), „Intreceți-vă cu cei de-o potrivă cu voi” etc. Aceste discuții au făcut ca în rîndurile copiilor să prindă viață și să înceapă a se dezvolta unele sentimente frumoase și noble de prietenie și tovarășie, atitudinea de ocrotire a celor mai slabi, comportarea atentă, politicoasă, prevenitoare față de colege, tovarășele de învățătură și de

joc. Este drept că la început am întîmpinat o oarecare rezistență din partea băieților atunci cînd era vorba să-și salute colegele, să le dea întîietate în diferite situații, să le cedeze locul etc. Le-am explicat cu răbdare de ce e frumos și necesar să se poarte astfel și ei s-au convins treptat de necesitatea îndeplinirii acestor cerințe.

Faptul că am asistat cu regularitate la orele de curs, că am discutat cu profesorii toate manifestările mai importante din viața clasei, că i-am încunostiințat asupra particularităților psiho-fizice ale unor copii a înlesnit apropierea reciprocă între pedagogi și aceștia. Străduindu-mă să cunosc pe fiecare elev în parte, situația sa la învățătură, preocupările, interesele și inclinațiile sale, pot lucra bine cu întreg colectivul clasei, pot să înțeleg pe fiecare, să-l fac pe fiecare să-mi împărtășească fără sfială gîndurile lui și să înțeleagă cerințele pe care i le pun în față. Socotesc că aceasta este una din principalele cauze care asigură obținerea unor rezultate tot mai bune în activitatea dirigințelii.

Prof. AURELIA CRISTEA
Școala generală de 8 ani nr. 4
Suceava

În vizită la stațiunea micilor naturaliști de la Palatul pionierilor din Capitală

Convorbire

O discuție etică

Profesorul N. Pirvulescu este diriginție la clasa a X-a reală a Școlii medii nr. 1 din Brăila. Lucrează cu un colectiv de tineri, băieți și fete, aflați în pragul maturității dar încă în curs de modelare, de formare. Iar în munca pe care o duce pentru a le desăvîrși educația dirigințele se sprijină, așa cum este și firesc, pe activitatea organizației U.T.M.

Iată un exemplu. Nu de mult dirigințele a constatat că, deși a-junși în clasa a X-a, unii din elevii lui aveau încă o imagine deformată a noțiunii de prietenie, de tovarășie. Ei socoteau, de pildă, că în numele prieteniei pot cere colegilor lor să le pună la dispoziție caietele de teme, bineînțeles rezolvate, să le sufle cînd sînt ascultați etc. Și așa clasa a ajuns să se împartă în colege foarte „buni” (cei care încurajau lenea, lipsa de răspundere, indisciplina) și elevi „lipsiți de spirit colegial”, acuzare care se aducea de regulă celor ce luau poziție împotriva chiulului, a neîndeplinirii îndatoririlor școlare. Această realitate a sugerat dirigințelii ideea de a organiza o discuție colectivă despre prietenie, colegialitate, spirit tovarășesc. Ar fi putut cere să se pregătească un referat pe această temă. Și-a dat însă seama că un asemenea procedeu nu va avea eficacitatea dorită. Elevii trebuiau nu să asculte un referat, care i-ar fi lăsat mai mult sau mai puțin indiferenți, ci să participe cu toții la o dezbateră vie, să ajungă să califice ei înșiși propria lor comportare, să înțeleagă nemijlocit ce înseamnă adevăratul spirit tovarășesc, să vadă care sînt urmările greșitei aprecieri a colegialității. Cum se putea realiza acest lucru? Evident, nu printr-un referat, ci printr-o discuție etică menită să clarifice înțelesul exact al acestor sentimente profunde o-menești.

Ideea a fost discutată cu biroul U.T.M. al clasei. Entuziasmați, membrii biroului au hotărît ca, în perioada de pregătire a discuției, să întărească opoziția lor față de falsele acte de colegialitate, să-i antreneze și pe ceilalți utemiști să-și spună cuvîntul mai deschis în această chestiune, să difuzeze între colege cărți care vorbesc despre frumusețea prieteniei, a tovarășiei între oameni și, în același timp, să vorbească mai des în clasă despre legăturile juste de prietenie existente între unii colegi, despre felul în care se sprijină aceștia nu tolerîndu-și reciproc greșelile, ci învățînd să nu le mai repete.

Îndrumați de diriginție și fără a se teme că vor fi calificați drept „raii colegei”, membrii biroului U.T.M. și unii utemiști au început să-și spună mai des cuvîntul în legătură cu manifestările de indisciplină în care se complăceau unii elevi, cu suflatul, cu lipsa de răspundere față de îndeplinirea obligațiilor școlare acoperită de așa zisii „prieteni”. În felul acesta, pe nesimțite, discuția etică a fost temeinic pregătită.

„Și iată-i pe elevii clasei discutînd despre prietenie, colegialitate, tovarășie. O atmosferă caldă, tinerească în care ideile se clarifică, fapte aparent banale sînt scoase la lumină pentru frumusețea lor, în care ochii plecați ori obrăzji purpurii spun mai mult decît ar putea-o spune cuvintele.

Cu acest prilej s-a arătat, de pildă, de ce suflînd unui coleg ori dîndu-i caietul să-și copieze temele nu dai dovadă de prietenie, ci dimpotrivă, îi faci un serviciu celui pe care îl consideri prieten, încurajîndu-l lenea, lipsa de răspundere. Și în acest sens a fost oferit exemplul unor elevi care, încurajați multă vreme de cîte un coleg „binevoitor”, n-au căpătat la timp deprinderea de a munci ordonat, ritmic, metodic, din care cauză întîmpină greutăți la învățătură. S-a lămurit în același fel că a ascunde asemenea fapte nu reprezintă o dovadă de colegialitate, că mai devreme ori mai tîrziu golarile din pregătirea elevilor obișnuirii să trăiască din munca altora vor ieși la iveală și că e mai bine să fie ajutați în timpul școlii cînd pot încă să se îndrepte, decît să meargă așa mai departe, în viață, unde consecințele unui asemenea mod de comportare pot fi deosebit de grave.

Discuția etică și-a arătat pe deplin roadele. Nu numai că elevii au înțeles ce este adevărata colegialitate, adevăratul spirit tovarășesc, dar modul cum au început acum să se comporte arată că ei știu să aplice în viață învățăturile discuției.

M. ANDREI

Manuale de economie politică

Sub egida Ministerului Învățământului a apărut nu de mult, în Editura politică, manualul de economie politică a capitalismului.

Manualul analizează și explică problemele teoretice fundamentale ale economiei politice marxist-leniniste a capitalismului — producția de mărfuri, banii și legea valorii, capitalul și plusvaloarea, acumularea capitalului și pauperizarea proletariatului, reproducția capitalului social și venitul național etc. — în strinsă legătură cu realitățile capitalismului contemporan și, în același timp, în strinsă legătură cu situația existentă în România burgheză-moșierească, ținând seama de lupta revoluționară a maselor populare sub conducerea partidului nostru pentru desființarea exploatării capitaliste și construirea societății socialiste.

Manualul se remarcă printr-o structură îmbunătățită față de edițiile anterioare. De pildă, procesul de repartiție a plusvalorii între capitaliști nu mai este prezentat fracționat, în teme separate, ci într-un singur capitol, intitulat „Împărțirea plusvalorii între clasele exploătătoare”, oferind astfel o privire de ansamblu asupra acestui proces. La rândul ei, criza generală a capitalismului a fost tratată pe trăsături și nu pe etape istorice ca în manualele anterioare, fiecare trăsătură principală fiind analizată într-o lecție de sine stătătoare. O astfel de tratare contribuie la o înțelegere mai profundă a fenomenelor economice care caracterizează procesul istoric, complex și multilateral de adâncire a crizei generale a capitalismului.

Analiza amplă a categoriilor și legilor economice, definițiile clare, materialul faptic bogat și sugestiv, concluziile social-poli-

tice cuprinse în lecții asigură manualului o ținută științifică corespunzătoare.

★
O realizare meritorie pe linia sarcinii de a întocmi manuale de științe sociale trasată cadrelor ideologice de Congresul al III-lea al P.M.R. o reprezintă manualul de economie politică a socialismului, elaborat de un colectiv al catedrei de economie politică de la Școala superioară de partid „Ștefan Gheorghiu”.

Ținând seama de fundamentul trainic pus economiei politice a socialismului de clasicii marxism-leninismului și de concluziile desprinse din generalizarea experienței practice a construirii și desăvârșirii construcției socialismului, colectivul de autori a îmbinat judicios analiza teoretică a modului de producție socialist cu practica construcției socialiste, în lumina documentelor partidului nostru și a documentelor mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Manualul este împărțit în patru secțiuni. Prima secțiune — „Crearea economiei socialiste” — analizează trăsăturile perioadei de trecere de la capitalism la socialism, industrializarea socialistă, transformarea socialistă a agriculturii, victoria socialismului la orașe și sate, programul de săvârșirii construcției socialiste în R.P.R. în secțiunea a doua — „Socialismul” — prima fază a comunismului — căreia autorii îi acordă o atenție deosebită, este prezentat mecanismul intern al dezvoltării economiei socialiste, insistându-se asupra conținutului proceselor economice în etapa de săvârșirii construcției socialiste în țara noastră. Partea introductivă a acestei secțiuni face o caracterizare generală a economiei socialiste în ceea ce privește forțele de producție, baza tehnică-materială, relațiile de producție,

legile economice și rolul economic al statului socialist. A doua parte — „Producția și repartiția” — adâncind analiza proceselor și fenomenelor economice, tratează despre legea economică fundamentală a socialismului, dezvoltarea planică, proporțională a economiei socialiste, creșterea necontenită a productivității muncii, producția de mărfuri, valoarea și banii, repartiția după muncă, circulația mărfurilor. Principalele probleme ale întreprinderilor socialiste sunt grupate în cea de-a treia parte a secțiunii, în timp ce ultima parte, „Reproducția socialistă”, analizează probleme de ansamblu ale economiei socialiste, cum sînt venitul național, acumularea și consumul, reproducția socialistă largită, sistemul financiar și de credit, circulația bănească. Secțiunea a III-a a manualului se ocupă de problema trecerii treptate de la economia socialistă la economia comunistă. În secțiunea a IV-a este destinată tratării problemelor sistemului economic mondial socialist.

Structura manualului se remarcă prin sistematizare, prin realizarea unei bune îmbinări între logic și istoric, între general și particular, respectând principiile metodologice ale științei marxist-leniniste.

Manualul prezintă reale calități atât în privința conținutului, a expunerii tezelor teoretice, a exemplificării lor, cât și a formei de prezentare a ideilor.

★
Ambele manuale constituie un ajutor prețios nu numai pentru studenții din învățământul superior, ci și pentru cursanții din diferite forme de învățământ ideologic, precum și pentru toți cei care studiază economia politică.

GHEORGHÎA VOICU
și NATALIA STĂNCULESCU

Cerc de instruire muzicală cu elevii Școlii medii din Lipova, regiunea Banat

Manualul de materialism dialectic

Publicat recent de Editura politică, manualul de materialism dialectic, elaborat de un colectiv de cadre didactice universitare și cercetători științifici, sub îndrumarea prof. Tudor Bugnariu, membru corespondent al Academiei R.P.R., răspunde unei cerințe a muncii ideologice din țara noastră, punând la dispoziția profesorilor, a studenților, a propagandiștilor, a celor ce studiază filozofia în diferite forme de învățământ ideologic, un instrument util în însușirea sistematică a bazelor filozofiei marxist-leniniste.

În manual sunt tratate principalele categorii și legi ale dialecticii materialiste, dezvoltându-se totodată importanța lor ca fundament teoretic, filozofic al politicii științifice a partidelor marxist-leniniste.

Primele două capitole ale manualului, care au un caracter introductiv, se ocupă de obiectul filozofiei și de evoluția lui, de cele două laturi ale problemei fundamentale a filozofiei, de formele istorice ale materialismului și idealismului, ale dialecticii și metafizicii etc. Un loc aparte în capitolul II îl ocupă paragraful special consacrat gândirii filozofice și social-politice premarxiste din România, paragraf în care este pusă în lumină puternica tradiție progresistă, materialistă și ateistă din istoria gândirii în patria noastră.

De o tratare amplă, amănunțită se bucură în manual capitolele privind legile fundamentale ale dialecticii materialiste și unele categorii ale acesteia (esență — fenomen, cauză — efect, necesitate — întâmplare, legea ca formă a conexiunii universale etc). Acțiunea legii unității și luptei contrariilor este analizată atât în domeniul naturii cât și în cel social. În cadrul capitolului despre

legea trecerii schimbărilor cantitative în schimbări calitative se relevă acțiunea acestei legi în procesul construcției socialiste și comuniste. Explicând conținutul legii negării negației și caracterul ei universal, autorii consacră un paragraf special problemei progresului în natură, în societate și în domeniul cunoașterii.

În capitolele „Conștiința — reflectare a lumii materiale” și „Teoria marxist-leninistă a cunoașterii” este evidențiat rolul practicii ca punct de plecare, ca forță motrică și ca scop al cunoașterii, sînt urmărite treptele senzorială și rațională ale procesului cunoașterii și este expusă teoria materialist-dialectică despre adevăr.

Un capitol special se ocupă de combaterea principalelor curente din filozofia burgheză contempo-

rană, ale căror teze sînt de altfel criticate și în restul manualului.

Un element valoros al lucrării este consacrarea unui capitol problemei importante a raportului dintre filozofie și științele naturii în general, dintre materialismul dialectic și științele contemporane ale naturii în special. Acest capitol oferă o perspectivă asupra caracteristicilor generale ale cunoașterii științifice în zilele noastre și atrage atenția asupra unor importante probleme filozofice actuale din matematică, astronomie, fizică, chimie, biologie, cibernetică.

Fără îndoială că noul manual de materialism dialectic va fi de un real folos tuturor celor care îl vor utiliza în cadrul studiului sau al documentării personale.

SERGIU SĂRARU

În biblioteca Institutului pedagogic de 3 ani din Baia Mare.

O atitudine pe care trebuie s-o încurajăm

Într-una din seriile trecute autobuzul de pe linia 33, relativ încărcat, își lăsă în fața Gării de Nord o bună parte din pasageri, luînd apoi pe cei care așteptau în stație. Pe o bancă, la ușa din spate, pe unde are loc coborîrea din autobuz, se afla un băiat ca de 14—15 ani, însoțit de tatăl său — om între două vârste.

Curînd, la stația următoare autobuzul aproape că se golește, în timp ce la ușa din față pasagerii noi se grăbesc să-și ia biletele la automat. Dar iată că la ușa din spate (de la coborîre) își fac apariția doi tineri care, fără nici o jenă, încep să-și facă loc cu coatele spre aparatul de taxare, printre pasagerii ce veneau în sens invers. Băiatul însoțit de tatăl său îi privește cu mirare. El știe doar că orice om și cu atât mai mult tinerii trebuie să se comporte și în autobuz în mod civilizată, cu disciplină. Și, cu simțul cetățenesc pe care i l-au format școala, dirigințele, organizația de tineret, li se adresează spontan celor doi „delic-

venți”, atrăgîndu-le politicos atenția că urcarea trebuie făcută prin ușa din față. Cei doi îi aruncă o uitătură cruntă, care însemna: „N-avem nevoie de sfatul tău!” Băiatul tace dar, în momentul următor, se întâmplă un lucru neașteptat. Tatăl, care era lângă băiat, în loc să fie bucuros că fiul lui are deprinderi de om civilizată și spirit cetățenesc, îl admonestează pe un ton răstăit: „Nu-i treaba ta să faci observații!” Surprins de această atitudine, băiatul se întoarce cu fața către fereastră pentru a-și masca jena. La fel de surprins ca și el, un bătrînel, martor al scenei, încearcă să ia apărarea băiatului. „Băiatul dumneavoastră a făcut o observație justă și nu merita să fie certat pentru aceasta” îi spune el tatălui. Dar riposta răstăită vine prompt și acum: „O fi avînd dreptate copilul, dar eu nu sînt dispus să angajez discuții cu pasagerii din autobuz!” Bătrînelul a sosit inutilă continua-

rea discuției cu acest părinte artăgus, iar cele câteva perechi de ochi dezaprobatori care s-au îndreptat spre acest părinte cu păreri învechite au spus mai mult decît orice discuție.

Mi-au rămas în minte privirile pline de recunoștință ale băiatului îndreptate către bătrînel care-i luase pe bună dreptate apărarea și atitudinea de indiferență și de oarecare sfidare a tatălui „bătăios” — om cu păreri retrograde în ceea ce privește rolul opiniei publice în educarea cetățenilor. Și am încercat atunci un sentiment complex. Pe de o parte, mi s-a umplut sufletul de bucurie văzînd cum apar și se dezvoltă mlădițele noului, cît de frumos cresc viitorii cetățeni ai patriei noastre. Pe de altă parte, am fost mîhnit constatînd că mai sînt părinți care nu înțeleg că trebuie să-și armonizeze comportarea față de propriii lor copii cu educația pe care o primesc aceștia în școală.

Prof. I. MODORAN

